

F. t. l. vedr. et centralt dna-profilregister og retsplejeloven

hvor en person sigtes for en forbrydelsestype, der kan føre til registrering, uden at der vil kunne tilvejebringes en dna-profil af vedkommende. Dette vil kunne tænkes i sager, hvor der enten aflægges tilståelse eller ikke er efterladt et biologisk spor. Der vil således kunne forekomme sager, hvor en person sigtes og dømmes for en eller flere af de relevante forbrydelsestyper, uden at det vil være muligt at optage den pågældende i dna-profil-registeret, idet indikationskravet for legemsundersøgelse ikke er opfyldt. Det anføres videre i bemærkningerne til dna-profil-registerloven, at en eventuel ændring af indikationskravet i givet fald bør ske på grundlag af principielle overvejelser, som bl.a. bør foretages under inddragelse af Strafferetsplejeudvalget.

Efter Justitsministeriets opfattelse forekommer det stødende, at en gerningsmand i realiteten kan undgå dna-analyse – og dermed registrering i dna-profil-registeret – ved at tilstå. Det er uheldigt, hvis f.eks. gerningsmanden til et indbrud ved, at der er risiko for, at der er registreret sporfund fra tidligere voldtægter, og derfor kan søge at undgå at blive afsløret som gerningsmand til disse uopklarede forbrydelser ved at tilstå det nye indbrud. Ved at tilstå mindsker den pågældende samtidig risikoen for at blive afsløret som gerningsmand til eventuelle senere forbrydelser.

Som begrundelse for at fravige det normale indikationskrav i retsplejelovens § 792 a, stk. 1, nr. 2, ved optagelse af fingeraftryk med henblik på senere identifikation, jf. § 792 b, stk. 1, anfører Strafferetsplejeudvalget i betænkning nr. 1104/1987, side. 53, at et fingeraftryksregister er et meget vigtigt arbejdsredskab for politiet ved opklaring af forbrydelser begået af recidivister, og at fingeraftryk derfor inden for nærmere fastsatte grænser bør kunne optages af sigtede, selv om optagelsen er uden betydning for efterforskningen i den konkrete verserende sag. Efter Justitsministeriets opfattelse kan samme begrundelse anføres for at fravige det normale indikationskrav i retsplejelovens § 792 a, stk. 2, nr. 2, ved udtagelse af prøver med henblik på registrering i dna-profil-registeret.

Det bemærkes endvidere, at der i Finland og England kan udtages prøver til brug for dna-analyse, selv om dette ikke har betydning i den konkrete sag, og spørgsmålet om ophævelse eller lempelse af indikationskravet er under overvejelse i Sverige, jf. ovenfor i afsnit 3.

Det foreslås på den baggrund, at det sædvanlige indikationskrav ved legemsundersøgelse i retsplejelovens § 792 a, stk. 2, nr. 2, fraviges ved udtagelse af prøver til brug for registrering af dna-profiler, jf. lovforslagets § 2, nr. 2. Retsplejelovens § 792 b, stk. 1,

om betingelserne for optagelse af personfotografier og fingeraftryk med henblik på senere identifikation udvides således til også at omfatte udtagelse af spyt- eller blodprøver.

Som det fremgår af Strafferetsplejeudvalgets udtalelse, jf. bilag 1, side 10, kan udvalget tiltræde, at der ikke skal gælde noget indikationskrav for udtagelse af prøve med henblik på senere identifikation og dermed registrering.

4.2. Udtagelse af spytprøver

4.2.1. Kompetence

Efter § 792 c, stk. 1, træffes afgørelse om legemsbesigtigelse af en sigtet samt legemsundersøgelse af en sigtet i form af nærmere undersøgelse af legemets ydre, sikring af prøver herfra og udtagelse af blodprøver af politiet. Beslutning om andre legemsindgreb træffes af retten ved kendelse, medmindre den sigtede meddeler skriftligt samtykke, jf. § 792 c, stk. 2, jf. stk. 5.

Som anført ovenfor i afsnit 1.2., er det hensigten generelt at overgå fra blodprøver til spytprøver ved udtagelse af biologisk materiale til brug for dna-analyse. Udtagelse af spytprøver foretages i praksis ved at sikre spytsekret fra munden med en vatpind eller lignende.

Efter retsplejelovens § 792 c, stk. 2, jf. stk. 1 modsætningsvis, træffes afgørelse om foretagelse af spytprøve af retten ved kendelse, medmindre den sigtede meddeler skriftligt samtykke, jf. § 792 c, stk. 5.

Med henblik på at skabe de nødvendige rammer for politiet til generelt at overgå til spytprøver foreslås det i lovforslagets § 2, nr. 3, at retsplejelovens § 792 c, stk. 1, udvides til også at omfatte spytprøver. Med forslaget vil politiet få kompetence til at udtage spytprøver af sigtede, ligesom det i dag er tilfældet ved bl.a. udtagelse af blodprøver og optagelse af fingeraftryk.

Justitsministeriet har i den forbindelse lagt vægt på Strafferetsplejeudvalgets bemærkninger på side 56 i betænkning nr. 1104/1987. Det fremgår heraf, at det efter Strafferetsplejeudvalgets opfattelse er forsvarligt kompetencemæssigt at sidestille de mildeste former for legemsundersøgelse med legemsbesigtigelse. Som eksempler på sådanne milde former for legemsundersøgelse nævnes det anførte sted ydre undersøgelse, der består i en beføling af legemets overflade, sikring af prøver fra legemets ydre, f.eks. negleskrab og hår, samt udtagelse af blodprøver.

Efter Justitsministeriets opfattelse kan en spytprøve, der som nævnt foregår ved brug af en vatpind eller lignende, ikke antages at være forbundet med mere ubehag for den sigtede end f.eks. udtagelse af en blod-